

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2022-03- Nr.
Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui Į 2021-12-23 Nr. S-3866

Kopija Viešųjų pirkimų tarnybai

DĖL VALSTYBĖS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ĮSTEIGTŲ ŪKIO SUBJEKTŲ PRISKYRIMO PERKANTIESIEMS SUBJEKTAMS AR PERKANČIOSIOMS ORGANIZACIJOMS

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Viešųjų pirkimų tarnyba išnagrinėjo Seimo Audito komiteto 2021 m. gruodžio 15 d. posėdžio protokolo Nr. 141-P-35 išrašė dėl valstybės valdžios institucijų įsteigtų ūkio subjektų priskyrimo perkantiesiems subjektams ar perkančiosioms organizacijoms pateiktus pasiūlymus ir teikia informaciją dėl siūlomų sprendimų.

Dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir AB „Ignitis grupė“ įmonių grupėms priklausančių ūkio subjektų statuso (priskyrimo perkančiosioms organizacijoms ar perkantiesiems subjektams) nustatymo ir dėl nevertintų ūkio subjektų (galimai apie 40 valstybės valdžios institucijų valdomų ūkio subjektų, kurie nelaiko savęs perkančiosiomis organizacijomis ar perkančiaisiais subjektais) įvertinimo

Informuojame, kad Viešųjų pirkimų tarnyba atliks valstybės valdžios institucijų valdomų ūkio subjektų vertinimus dėl jų statuso. Atsižvelgiant į nagrinėjamo klausimo išskirtinumą ir kai kuriais atvejais reikšmingai išsiskiriančias pirkimų vykdytojų ir institucijų pozicijas dėl susijusių teisės aktų nuostatų taikymo, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Viešųjų pirkimų tarnybos nuomone, įpareigojamojo pobūdžio vertinimus pirmiausia tikslinga atlikti didžiausiuose ūkio subjektuose ar jų grupėse, būtent AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir AB „Ignitis grupė“.

Labai tikėtina, kad Viešųjų pirkimų tarnybai atlikus įpareigojamojo pobūdžio vertinimus, jų rezultatai bus ginčijami teisme. Manytina, besiformuojanti teisminė praktika dėl ūkio subjektų statusą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų taikymo suteiks teisinio aiškumo ir paskatins kitus ūkio subjektus savarankiškai ir išsamiai įvertinti jų statusą lemiančias teises ir faktines aplinkybes.

Paminėtina, kad Viešųjų pirkimų tarnyba, įvertindama rizikos faktorius ir turimus kontrolės pajėgumus, žmogiškuosius išteklius turi paskirstyti visoms numatytoms funkcijoms atlikti ir tokiu būdu, kad užtikrintų prevencinių ir (ar) kontrolės veiksmų taikymą ne tik dėl šio pobūdžio pažeidimų. Viešųjų pirkimų tarnyba įpareigojamojo pobūdžio vertinimus atliks ir kituose ūkio subjektuose, tačiau dėl konkrečių subjektų pasirinkimo vertinimui spręs atsižvelgdama į AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir AB „Ignitis grupė“ atvejų pagrindu formuojamą teisminę praktiką.

Viešųjų pirkimų tarnyba atkreips kitų valstybės valdžios institucijų valdomų ūkio subjektų dėmesį į galimą poreikį papildomai, remiantis besiformuojančia teismine praktika, įsivertinti statusą lemiančias aplinkybes, taip pat spręs, dėl atsakomybės priemonių taikymo tais atvejais, kai bus nustatomi nepagrįsti pirkimus reguliuojančių įstatymų netaikymo atvejai.

Kartu pažymėtina, kad Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2021 m. vasario 22 d. įsakymu „Dėl darbo grupės sudarymo“ pagrindu sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė dėl ūkio subjektų statuso atitikties perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto statusui tęs savo veiklą ir teiks konsultacijas ūkio subjektams, kurie turės klausimų dėl jiems priskirtino teisinio statuso.

Dėl galimybės keisti galiojančią teisinį reguliavimą numatant valstybės valdomų ūkio subjektų pareigą sprendimus dėl atitikties perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto statusui priimti remiantis įgaliotos valstybės institucijos sprendimu, o nesant objektyvios galimybės keisti galiojančio teisinio reguliavimo, įvertinti ir realizuoti kitas priemones

Manytina, kad esantis reguliavimas, kai pats subjektas įvertina savo statusą (buvimą perkančiąja organizacija ar perkančiuoju subjektu), yra tinkamas, nes sprendimas priklauso nuo teisinių ir faktinių aplinkybių visumos, kurios gali kisti. Todėl statuso problemoms spręsti bus koncentruojamasi į aukščiau nurodytas priežiūros ir konsultavimo priemones.

Dėl ydingos praktikos, kai valstybės valdžios institucijų valdomiems ūkio subjektams, nesutikus su Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos institucijos Viešųjų pirkimų tarnybos vertinimu dėl perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto statuso, ginčai nagrinėjami teisme

Pažymėtina, kad vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu, visi administraciniai sprendimai, įskaitant ir Viešųjų pirkimų tarnybos vertinimo išvadas dėl subjekto statuso nustatymo, gali būti skundžiami. Atsižvelgus į teisinės valstybės principus, reguliavimas negalėtų riboti subjektų teisių į gynybą dėl jų atžvilgiu priimtų administracinių sprendimų. Kaip minėta aukščiau, teisiniai ginčai tuo pačiu yra priemonė įnešti teisiniam aiškumui dėl taikomo reglamentavimo.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras

Vincas Jurgutis